

Aangetekend met bevestiging van ontvangst

Staatssecretaris van Economische Zaken
p/a Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Afdeling Juridische Zaken
Postbus 40219
8004 DE ZWOLLE

Marijn Kingma
Advocaat
T : +31 (0)20 577 77 26
M : +31 (0)6 433 66 335
E : kingma@hocker.nl

Datum : 25 februari 2015
Onze referentie : 17755
Uw referentie : Wob-verzoek 14-0729
Inzake : Bezwaar tegen besluit op WOB-verzoek foodwatch inzake met miltvuur besmet vlees

BEZWAARSCHRIFT

Excellentie,

1. Namens de stichting Stichting foodwatch Nederland (hierna: "foodwatch"), gevestigd en kantoorhoudend te (1097 SC) Amsterdam aan de Fizeaustraat 23, die mij als gemachtigde heeft aangesteld, maak ik bezwaar tegen de door de Staatssecretaris van Economische Zaken genomen besluit van 22 januari 2015 (referentie 14-0729). Een kopie van het bestreden besluit hecht ik als bijlage aan dit bezwaarschrift.
2. Het bestreden besluit is verzonden op 22 januari 2015; dit bezwaarschrift is daarmee tijdig ingediend en ontvangen en is derhalve ontvankelijk.

Besluit waartegen het bezwaar is gericht

3. Het besluit is genomen naar aanleiding van het op 15 oktober 2014 namens foodwatch ingediende verzoek (door de NVWA ontvangen op 16 oktober 2014) op grond van de Wet openbaarheid Bestuur (WOB) waarbij is verzocht om openbaar te maken de bij de NVWA bekende naam-, adres- en mogelijk andere bij de NVWA aanwezige gegevens van afnemers van het terugroepen met miltvuur besmet vlees. Foodwatch heeft tevens verzocht om openbaar te maken welke acties de bedrijven hebben genomen naar aanleiding van de recall, wat de vervolgstappen vanuit de NVWA zijn geweest

alsmede om openbaar te maken de documenten waaruit blijkt welk vlees en welke hoeveelheden vlees bij de afnemers zijn teruggeroepen en in welke eindproducten het teruggeroepen vlees is verwerkt.

4. Het bestreden besluit van 22 januari 2015 houdt in uw beslissing om de gevraagde gegevens gedeeltelijk openbaar te maken. U heeft de bij de NVWA aanwezige documenten openbaar gemaakt, maar daarbij heeft u een gedeelte van de in die documenten aanwezige gegevens onleesbaar gemaakt. De reden hiervoor is dat het zou gaan om 1. gegevens betreffende de persoonlijke levenssfeer (artikel 10 lid 2 sub e WOB) 2. passages waarvan openbaarmaking zou leiden tot onevenredige benadeling van de organisaties en/of personen waarop de passages betrekking hebben (artikel 10 lid 2 sub g).

Gronden bezwaar

5. Foodwatch kan zich niet verenigen met de gedeeltelijke weigering om de gevraagde gegevens openbaar te maken. Zij heeft de volgende bezwaren tegen de genoemde weigeringsgronden.

Weigering wegens inbreuk persoonlijke levenssfeer

6. U heeft besloten gegevens betreffende de persoonlijke levenssfeer niet openbaar te maken. Foodwatch heeft geen bezwaar tegen het weglaten van de persoonlijke gegevens van natuurlijke personen, zoals medewerkers van de NVWA of de betreffende bedrijven. Foodwatch kan echter niet beoordelen of op grond van deze uitzonderingsgrond tevens bedrijfsnamen zwart zijn gemaakt. Indien dit het geval is maakt foodwatch bezwaar tegen het weglaten van bedrijfsnamen op grond van het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. De weigeringsgrond van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer geldt niet voor rechtspersonen, ook niet als deze de naam van een natuurlijk persoon dragen gebruiken.¹

Weigering wegens het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

7. Het bestreden besluit houdt tevens in uw beslissing om informatie over bedrijfsnamen, locaties van de bedrijven en namen van medewerkers zoals contactpersonen weg te laten. De grondslag van deze beslissing is de weigeringsgrond van artikel 10 lid 2 sub g, ook wel de 'veeggrond' genoemd. Ook wat betreft deze weigeringsgrond heeft foodwatch geen bezwaar tegen het anonimiseren van de namen van natuurlijke personen. Foodwatch maakt wel bezwaar tegen het achterwege laten van gegevens betreffende de bedrijfsnamen van de afnemers van het met miltvuur besmette vlees en de producten waarin dit vlees is verwerkt.
8. Bij toepassing van de relatieve weigeringsgrond van artikel 10 lid 2 sub g WOB moet er een belangenafweging gemaakt worden tussen het belang bij openbaarmaking en het belang van de bij de aangelegenheid betrokken rechtspersonen. U heeft overwogen dat

¹ Rechtbank Amsterdam 16 juni 2012, ECLI:NL:RBAMS:2012:BX5021, r.o. 3.8

in dit geval het belang van de afnemers van het met miltvuur besmette vlees zwaarder weegt dan het belang bij openbaarmaking, omdat openbaarmaking het effect zou kunnen hebben dat het publiek uit de documenten onjuiste conclusies trekt en risico's ziet die niet meer aanwezig zijn, waardoor de betrokken afnemers reputatieschade zouden kunnen leiden.

9. Deze redenering ligt langs de lijnen van de beslissingen op bezwaar van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RON) inzake twee andere WOB-verzoeken die door foodwatch zijn ingediend. Deze verzoeken zagen op openbaarmaking van de (bedrijfs)namen van afnemers van vlees en van de producten waarin dat vlees verwerkt was. In die gevallen ging het om vlees van de verwerkers Selten (referentie RON: 492-5043) en Van Hattem (referentie RON 492 – 6587). Deze verwerkers leverden aan supermarkten, horeca, instellingen en andere bedrijven (met paardenvlees dan wel met rot vlees vermengde) vleesproducten die ongeschikt waren voor de menselijke consumptie. In die gevallen oordeelde de RON ook dat de namen van de afnemers en van de producten moesten worden geanonimiseerd omdat openbaarmaking zou leiden tot een verkeerd beeld in de publieke opinie. Tegen de beslissing van de RON inzake Selten heeft foodwatch beroep ingesteld bij de rechtbank Amsterdam.
10. De NVWA heeft net als de RON in voornoemde gevallen – zonder enige onderbouwing – aangenomen dat het publiek de informatie verkeerd zal interpreteren en op grond daarvan besloten de namen van afnemers en producten niet openbaar te maken. Dit terwijl het in het onderhavige geval gaat om vlees dat mogelijk besmet is met miltvuur, een zeer gevaarlijke stof waarvan de gevolgen zeer ernstig kunnen zijn.
11. Uit de beoordeling van het BuRO van de NVWA blijkt dat de kans op overlijden bij besmetting met miltvuur van de mond en keelholte 50% is.² De NVWA zelf noemt in haar situatierapport³ een 'worst case scenario' waarin mensen overlijden na het eten van het besmette rundvlees. Uit de door de NVWA openbaar gemaakte documenten blijkt niet waarom er in dit geval gekozen is voor een recall tot en met de supermarkten (en dus niet bij de consument), waardoor de consument niet weet in welke producten het mogelijk dodelijke vlees aanwezig is.
12. Het BuRO concludeert dat er een kleine kans is op besmetting met miltvuur (anthrax), maar dat de gevolgen van een dergelijke besmetting zo ernstig zijn, dat het uit de handel halen van het betrokken vlees wordt geadviseerd. Het heeft er alle schijn van, dat het kleine besmettingsrisico vervolgens door de NVWA wordt aangevoerd als reden om de consument niet te informeren over de producten die al zijn verkocht. Een dergelijke redenering zou in strijd zijn met de afweging om wel tot een recall over te gaan. Immers: ook in de afweging over de recall maatregel is de kans op een besmetting meegenomen, en desondanks is – vanwege de grote potentiële gevolgen – de maatregel geadviseerd en uitgevoerd.

² Advies van de directeur Bureau Risicobeoordeling & onderzoeksprogrammering aan de inspecteur-generaal van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, 10 oktober 2014, ref. NVWA/BuRO/2014/7871

³ Bijlage 5 bij het bestreden besluit

13. Zelfs naar aanleiding van het WOB-verzoek van foodwatch blijft de NVWA weigeren om het publiek te informeren over de producten waarin het mogelijk besmette vlees is verwerkt. Dit terwijl de WOB er nu juist voor is bedoeld om burgers toegang tot informatie te verschaffen zodat die daaraan hun eigen gevolgtrekkingen kunnen verbinden.
14. Het is in strijd met het doel en de strekking van de WOB wanneer de overheid voor de burger gaat denken, concludeert dat burgers informatie niet op de juiste wijze zullen interpreteren en daaraan de conclusie verbindt dat de betreffende informatie niet openbaar gemaakt wordt. Daarnaast is in het bestreden besluit op geen enkele manier gemotiveerd waarom het aannemelijk zou zijn dat het publiek de informatie verkeerd zou interpreteren.
15. In het bestreden besluit is wel opgenomen dat aan de beslissing om de namen van afnemers en producten niet openbaar te maken mede ten grondslag ligt het feit dat de producten reeds geconsumeerd zijn. Het is echter niet duidelijk of dit inderdaad zo is, de NVWA weet enkel dat een gedeelte van de producten is verkocht, maar weet niet of de consument het vlees vervolgens heeft geconsumeerd of in de vriezer heeft bewaard (de consument weet immers niet in welke producten het vlees is verwerkt). Maar ook indien een groot deel van het vlees al is geconsumeerd, is dat geen reden om deze gegevens niet openbaar te maken. Dat zou dan immers te wijten zijn aan het feit dat de NVWA geen recall op consumentenniveau heeft uitgevoerd en er vervolgens meer dan drie maanden over heeft gedaan om op het WOB-verzoek van foodwatch te beslissen.
16. Overigens is het besluit om de gegevens van afnemers en producten niet openbaar te maken niet in overeenstemming met de in het afgelopen jaar ingediende wetsvoorstellen, waarmee juist meer openheid wordt beoogd. U heeft eind 2014 een wetsvoorstel ingediend waarmee de NVWA wordt verplicht controlegegevens uit zichzelf openbaar te maken.⁴ Tevens is er momenteel een initiatief wetsvoorstel in behandeling bij de Tweede Kamer waarin onder meer wordt voorgesteld om de toepassing van de 'veeggrond' van artikel 10 lid 2 sub g te beperken, waardoor deze enkel nog in uitzonderlijke gevallen mag worden toegepast.⁵ Ook wordt voorgesteld dat bestuursorganen bij toepassing van een relatieve weigeringsgrond moeten motiveren dat sprake is van ernstige schade als gevolg van openbaarmaking.⁶

Conclusie

17. foodwatch verzoekt u om, heroverwegend naar aanleiding van dit bezwaarschrift,
 - het bezwaarschrift gegrond te verklaren;
 - het bestreden besluit te herroepen c.q. in te trekken voor zover daarin is beslist de gegevens in de onder uw Ministerie berustende documenten die betrekking hebben op de naam- en adresgegevens van de afnemers van met miltvuur besmet vlees en

⁴ Wetsvoorstel openbaar maken controlegegevens Voedsel- en Warenautoriteit en inspecties, Kamerstukken II 2014/15, 34111, 2

⁵ Wetsvoorstel Open Overheid na advies Raad van State, Kamerstukken II, 2011-2012, 33 328, nr. 8

⁶ MvT na advies Raad van State, Kamerstukken II, 2013-2014, 33 328, nr. 9, p. 40-41

- gegevens over producten waarin dit vlees is verwerkt niet openbaar te maken door deze aan foodwatch te verstrekken;
- aan foodwatch op de voet van artikel 7:15 Awb de kosten van het bezwaar te vergoeden;

Ik verzoek u vriendelijk om alle correspondentie en stukken in deze aangelegenheid (mede) aan mij te doen toekomen op het adres Van Eeghenstraat 98 te (1017 GL) Amsterdam of Postbus 74654 te (1070 BR) Amsterdam te mijner attentie.

Hoogachtend,

Marijn Kingma